

L'ORALITAT: QUÈ FEM A LES AULES?

Treball de Final de Màster en Formació del Professorat de Secundària (42259)

Dirigit per: Xavier Mínguez López
Eva Soriano Sanz
València, 4 de juliol de 2016

Resum

Aquest Treball de Fi de Màster té com a objecte l'anàlisi de l'oralitat a les aules de 3r d'ESO de l'IES Josep Segrelles. S'hi estudien les postures de l'alumnat i del professorat pel que fa l'oralitat en general i també a l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura en particular.

Així mateix, per a dur a terme la investigació s'han emprat dos mètodes: les enquestes, que s'han passat a l'alumnat i el professorat de 3r d'ESO; i d'altra banda l'observació, que ha sigut realitzada a l'alumnat de 3r d'ESO durant les classes de la matèria de Valencià: Llengua i Literatura.

Paraules clau: oralitat, secundària, avaluació, alumnat i professorat.

Resumen

Este Trabajo de Final de Master tiene como objeto el análisis de la oralidad en las aulas de 3º de la ESO del IES Josep Segrelles. Se estudian las posturas del alumnado y del profesorado por lo que se refiere a la oralidad en general y también en la asignatura de Valencià: Llengua i Literatura en particular.

Asimismo, para llevar a cabo la investigación se han utilizado dos métodos: las encuestas, que han sido respondidas por el alumnado y el profesorado de 3º de la ESO; y por otro lado, la observación, que ha sido realizada al alumnado de 3º de la ESO durante las clases de la materia de Valencià: Llengua i Literatura.

Palabras clave: oralidad, secundaria, evaluación, alumnado y profesorado.

Abstract

The object of this Dissertation of Master's End is the analysis of the orality in the classrooms of 3º ESO of the IES Josep Segrelles. Has been studied the positions of the students and of the professorship about the orality in general and also about the subject of Valencià: Language and Literature particularity.

Likewise, to carry out the investigation have been used two methods: the surveys, which have been answered by the students and by the professorship of 3º of ESO; and on the other hand, the observation, which has been realized

with the students of 3º of ESO during the classes of subject of Valencià: Language and Literature.

Keywords: orality, secondary, evaluation, students and teachers.

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ.....	9
2.	LA INVESTIGACIÓ.....	11
	2.1 Objectius i hipòtesis.....	11
3.	MARC TEÒRIC.....	13
	3.1 La llengua oral a les aules.....	13
	3.2 Creences del professorat sobre l'oralitat.....	19
	3.3 Avaluació de l'oralitat.....	21
4.	METODOLOGIA	27
	4.1 Context sociolingüístic del centre.....	27
	4.2 Enquestes.....	29
	4.3 Observació.....	29
5.	RESULTATS.....	31
	5.1 Resultats de les enquestes.....	31
	5.1.1 Perfil dels enquestats.....	31
	5.1.2 Resultats de les enquestes.....	32
	5.2 Resultats de l'observació.....	41
6.	CONCLUSIONS.....	45

7.	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	49
8.	ANNEXOS.....	51
	8.1 Annex 1: enquesta alumnat.....	51
	8.2 Annex 2: enquesta professorat.....	53
	8.3 Annex 3: Resultats de les enquestes.....	55
	8.3.1 Resultats professorat.....	55
	8.3.2 Resultats alumnat.....	57

1. INTRODUCCIÓ

A l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura impartida als centres d'educació secundària del País Valencià normalment el gran pes de la matèria cau sobre l'escriptura i en la majoria dels casos l'oralitat es deixa de banda per diferents motius com són la llarga tradició que té l'escriptura, l'escassa formació dels docents sobre l'oralitat i la seua didàctica, o les dificultats per a organitzar activitats per a treballar l'oralitat a les aules. (Vilà i Castellà 2014:27) Així mateix ho podem observar als llibres de text actuals, on per exemple la majoria d'exercicis estan destinats a la gramàtica i el lèxic mitjançant activitats d'emplenar buits o d'escriptura, deixant de banda, com ja he dit l'oralitat.

Així doncs, hem d'advertir la importància de l'oralitat a les aules, ja que els estudiants en la majoria dels casos disposen d'experiència en les situacions de parla menys formal, s'hauria de prioritzar l'oralitat formal i en públic. A més, considerem que haurien d'aprendre a distingir els contextos formals dels informals. Tanmateix, cal remarcar que aquesta tasca hauria de realitzar-se de manera transversal i en tots els cursos. A més, si en general ja és complicat el treball de l'oralitat a les aules, encara ho és més si la llengua que volem treballar és el valencià. Generalment, el valencià és segona llengua en gran part del nostre alumnat, per tant, hi ha un cert nombre d'alumnat que poc dir poca cosa en aquesta llengua, encara que alguns saben escriure perfectament, ja que han estat víctimes d'un ensenyament gramaticalista. Per això és important el desenvolupament de l'expressió oral a les nostres aules, perquè a més pot servir per a organitzar l'activitat didàctica i també per a la relació interpersonal, per tant cal que no la deixem de banda i li donem la importància i treball que es mereix amb l'alumnat (Vilà i Castellà 2014).

Per tant, en la mesura del possible en aquest treball intentarem resoldre perquè es du a terme aquesta situació de l'oralitat del valencià, en la qual es treballa poc o res, és a dir, observarem si l'alumnat està d'acord amb aquesta manera d'actuar d'una gran part del professorat de valencià i també l'actitud del professorat de diferents matèries cap a l'oralitat del valencià a les aules. Així doncs, ens centrarem a l'institut d'ensenyament secundari Josep Segrelles situat a Albaida, comarca de la Vall d'Albaida, i més concretament en els tercers d'ESO A, B, C i el seu professorat.

Per a resoldre aquestes incògnites enquestaré a l'alumnat de 3r i al seu professorat, com també utilitzaré la tècnica de l'observació, ja que he realitzat les pràctiques al centre.

El motiu d'aquest treball és doble, d'una banda les vivències pròpies a aquest institut durant els més estudis i el temps posterior de les pràctiques allí. A banda, com ja he dit al començament d'aquest punt l'oralitat a les aules de secundària és la part oblidada de les assignatures, i per aquest motiu em causava gran curiositat observar que en pensava l'alumnat i el professorat, i així veure si tenien les mateixes opinions.

2. LA INVESTIGACIÓ

2.1 Objectius i hipòtesis

Partint de la investigació de tres 3rs d'ESO i del seu professorat a l'IES Josep Segrelles, els objectius que ens plantejem en aquest treball en són tres:

1. Analitzar l'avaluació de l'oralitat a les aules de Valencià: Llengua i Literatura de 3r d'ESO.
2. Comprovar si el professorat de 3r d'ESO tant de Valencià: Llengua i Literatura com d'altres matèries treballa l'oralitat a les seues matèries.
3. Observar si l'alumnat de 3r d'ESO se sent motivat amb el treball de l'oralitat a les aules.

Per a poder atényer aquests objectius hem formulat unes hipòtesis de partida que aspirem a poder comprovar al final d'aquesta investigació, aquestes són les següents:

- El professorat no avalua l'oralitat perquè creu que no és important, i és més còmode no fer-ho.
- A l'alumnat no li agrada treballar l'oralitat en classe de Valencià: Llengua i Literatura.
- No es treballa l'oralitat a les assignatures que no són la de Valencià: Llengua i Literatura.

3. MARC TEÒRIC

3.1 La llengua oral

El marc teòric del present Treball girarà al voltant del concepte que anteriorment hem nomenat de l'oralitat, ja que també és el tema que investigarem al llarg del Treball. Així doncs, en aquest capítol parlarem de la llengua oral, a més pensem que és interessant començar amb la definició de l'acció de parlar que segons Maria Elena Rodríguez (1995:4) és la següent:

Parlar no és pronunciar paraules sinó recrear-les en la construcció de textos que s'organitzen en relació amb les diverses intencionalitats dels parlants, les diferents expectatives dels receptors, les variades exigències de les situacions de comunicació. (Rodríguez 1995:4)

Seguidament passarem a parlar del tema central de la nostra investigació, que com ja he dit és l'oralitat, i més concretament ens centrarem a l'oralitat a les aules, que és el nostre eix d'anàlisi.

Certament, hem considerat que la descripció del codi oral en set punts seguint a Cassany, Luna i Sanz (1994) ens pot ajudar a entendre millor l'oralitat i, en conseqüència la posterior investigació, així els punts són els següents:

1. La informació ens arriba mitjançant el canal auditiu.
2. El receptor percep el missatge successivament.
3. La comunicació oral és efímera.
4. L'oralitat té la característica de ser immediata en el temps i en l'espai.
5. La copresència dels interlocutors caracteritza la comunicació oral.
6. La producció oral és discontinua i fragmentària degut per exemple a les pauses que realitzem o a les autocorreccions.
7. Per a entendre el missatge són molt importants els codis no verbals i el context extralingüístic.

Així doncs, després d'observar aquests set punts de manera breu, veiem una definició més concisa, que segons Maria Elvira Rodríguez (2006) el discurs oral és una pràctica social que implica formes d'acció entre les persones i que s'articula a partir de l'ús lingüístic contextualitzat. Pel que fa a la

pràctica social, el discurs es materialitza en l'ús de determinada llengua amb finalitats específiques lligades al context de realització. (2006: 60)

Per tant, hem de destacar la importància de l'oralitat, i molt més a les aules, ja que el treball d'aquesta des dels IES a l'etapa de l'adolescència és essencial, ja que un bon comunicador té un futur més brillant en una societat que està mediatitzada pel llenguatge. (Aguilar 2006-2007: 71)

Tanmateix, seguint amb la importància de l'oralitat a les aules, no podem deixar de banda el fet de desterrar les classes on l'alumne és un simple interlocutor passiu, que té com a únic model d'expressió al professor. Cal que partint del model d'expressió de l'alumne, posar-lo en contacte amb textos orals de diversos tipus perquè siguin objecte d'anàlisi a l'aula i punt de referència en l'aprenentatge. (Trigo 1998: 17)

Així mateix, encara que com acabem de mencionar l'oralitat hauria de tenir gran importància a les aules no és així, ja que el llenguatge oral, a diferència del llenguatge escrit, generalment constitueix un aprenentatge extraescolar, això és, que els centres educatius se centren en l'aprenentatge formal de la llengua escrita. (Rodríguez 1995: 1)

Certament, aquesta tria del llenguatge escrit per sota del llenguatge oral, normalment ve donada bàsicament pels problemes conceptuals i pràctics de la llengua oral de les primeres llengües, ja que hi ha manca d'un model explicatiu i a més hi ha una absència de tradició docent i formació específica en l'ensenyament d'aquesta habilitat lingüística. (Vilà i Castellà 2014: 20)

Així doncs, no hem d'oblidar que hi ha diferències pel que fa a l'oralitat i l'escriptura, ja que d'una banda l'oralitat és natural, constitutiva de la persona com a membre de l'espècie, i d'altra banda, l'escriptura no és universal i necessita un domini de la tecnologia. (Ong 1987) Tanmateix, encara amb aquestes diferències, la llengua oral i l'escriptura cal advertir que haurien de tenir un tractament complementari i equilibrat, sense perdre de vista l'especificitat de cada codi. (Vilà 1996: 1)

Així, observarem les principals diferències entre l'oralitat i l'escriptura al següent quadre, encara que com ja hem dit ambdós codis haurien de complementar-se: (Rodríguez 1995:1)

PRINCIPALS DIFERÈNCIES ENTRE LLENGUA PARLADA I LLENGUA ESCRITA	
LLENGUA PARLADA	LLENGUA ESCRITA
Està constituïda per sons (nivell fonètic) i té caràcter temporal.	Està constituïda per grafies i té caràcter espacial.
L'ús de l'oralitat és universal i el seu aprenentatge espontani.	L'ús de l'escriptura no és universal i s'aprén, principalment, a l'escola.
A l'acte de la parla els interlocutors comparteixen el mateix entorn, exceptuant comunicacions a distància. La cooperació del receptor és molt important per a construir el missatge.	Els lectors no comparteixen amb l'escriptor l'espai de producció del text escrit. L'escriptor suposa i "crea" un destinatari per a la seua escriptura, i d'alguna manera el té present.
La situació comunicativa, en ser compartida per parlants i oients permet "desambiguar" diferents components del missatge i donar-los significat. Els díctics apareixen amb freqüència al llenguatge oral perquè es carreguen immediatament de significat gràcies al context.	L'escriptura ha de referir-se i incloure el context comunicacional.
Els elements lingüístics suprasedgmentals i els gestuals i corporals són parts pertinents per a construir el significat del missatge oral.	L'especialització dels textos, els tipus de lletra, la puntuació, els títols són rellevants per a la construcció del significat del text escrit.
Les reiteracions, les repeticions, les interjeccions, les exclamacions, els vocatius, les onomatopeies, les acotacions personals asseguren l'eficàcia dels textos orals.	Els textos escrits eviten repeticions, l'ús abusiu d'interjeccions, exclamacions, onomatopeies, etc, a excepció de raons d'estil.
Es trenca la sintaxi, s'utilitzen amb llibertats diferents registres i es recorre amb més freqüència als sobreentesos i a les implicacions pragmàtiques.	Cuida el lèxic, la sintaxi. Explicita amb major freqüència els nexes cohesius. Respecta les superestructures de diferents tipus de text i deixa petjades més clares per a construir la coherència global, a més es manté el mateix registre durant tot el text.
Els textos orals, al mancar d'un temps de reelaboració, solen resultar menys precisos i rigorosos lingüísticament.	La pràctica de la reescriptura assegura una millor estructuració dels textos escrits.

Taula 1: Principals diferències entre llengua parlada i escrita

Font: Rodríguez 1995:1

D'altra banda, la llengua oral formal ocupa, un lloc perifèric en l'àmbit de l'oralitat, que resulta intermedi entre l'oralitat i l'escriptura, a la següent taula

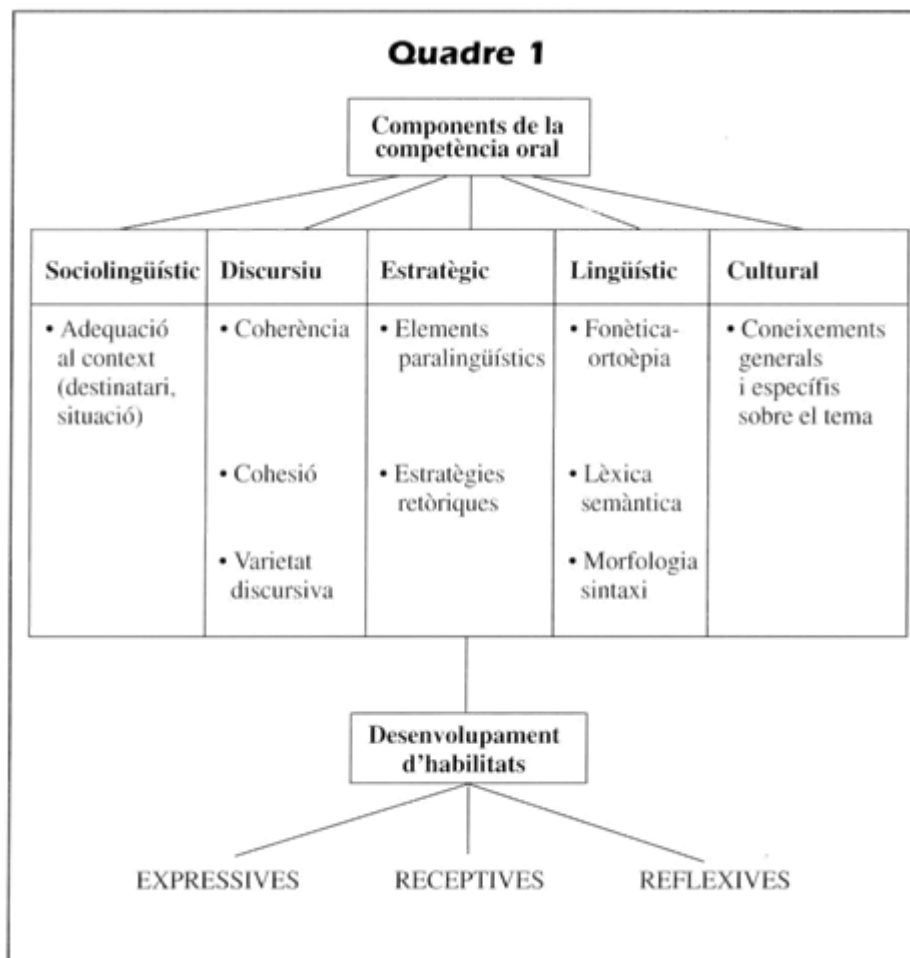
podem observar els trets de cada posició de la llengua i les seues característiques per tal de tenir més clar que és el llenguatge oral formal. (Vilà i Castellà 2005:29) Així ho observarem al següent quadre:

TRETS QUE LA LLENGUA FORMAL COMPARTEIX AMB L'ORAL INFORMAL	TRETS PELS QUALS LA LLENGUA ORAL FORMAL SE SITUA EN POSICIÓ INTERMÈDIA	TRETS QUE LA LLENGUA ORAL FORMAL COMPARTEIX AMB L'ESCRITURA
<ul style="list-style-type: none"> • Constituïda per sons. • Paper fonamental de l'entonació i dels llenguatges no verbals. • Efímera, fugaç. • Presència dels interlocutors: espai-temps compartit. • Discurs produït simultàniament a la recepció. • Recepció successiva. • Redundant. • Interrogacions, exclamacions, interjeccions i paraules comodins. • Anacoluts, omissions, el·lipsis i canvis de direcció sintàctica. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interacció mitjana emissor- receptor: comunicació relativament unidireccional. • Relativa distància emotiva: espai més o menys reglat. • Informació contextual relativament explícita. • Planificada conscientment. • Estructura textual bastant estereotipada. • Selecció relativa del lèxic: variació mitjana. • Presència mitjana d'elements díctics. • Estructures sintàctiques pròpies dels estils nominals i verbals. 	<ul style="list-style-type: none"> • Caràcter no universal: potencialitat de la natura humana. • Aprenentatge generalment acadèmic. • Formal. • Tema generalment específic i preestablert. • Informativa, relativament objectiva. • Generalment monologada. • Correcció normativa i ús de la varietat estàndard, amb concessions a la coloquialitat.

Taula 2: L'àmbit de l'oralitat intermedi

Font: Vilà i Castellà 2005:29

Així mateix, com he dit anteriorment l'alumne haurà de ser capaç d'equilibrar ambdós codis lingüístics per tal de fer un discurs comunicatiu. Per tant, ens sembla interessant l'adaptació que fa Montserrat Vilà (1996) sobre la classificació de Hymes (1972) i Canale (1983), ja que enumeren els 5 components de la competència oral que són els que observarem al següent quadre:

Figura 1: Components de la competència oral

Font: Montserrat Vilà 1996: 2

Com veiem a la *Figura 1* apareix el component cultural, que la majoria d'autors no tenen en compte, però ens sembla important, ja que en l'ensenyament i aprenentatge d'una primera llengua, com és el cas, la selecció de les intervencions hauria de relacionar-se amb l'aprenentatge de continguts

de les diferents àrees de currículum com puga ser ciències, filosofia, etc., és a dir, hauria de ser un aprenentatge transversal. (Vilà 1996: 2)

Així mateix, és interessant destacar que hauríem de respectar unes etapes pel que fa al desenvolupament d'una activitat oral, i d'aquesta manera ser una activitat més prolífica. Per tant, Vilà i Castellà (2014) divideixen aquesta activitat en 8 etapes que són les següents:

1. Entendre les instruccions i la representació mental d'allò que se'ns demana.
2. Analitzar la situació de la comunicació.
3. Recerca de la informació i la preparació el tema.
4. Planificar la intervenció.
5. Elaborar un guió de la intervenció.
6. Assajar observat pel docent o els companys.
7. Actuació a l'aula.
8. Avaluació detallada amb la devolució del docent, companys, i ell mateix.

En definitiva, estem encara a l'inici del camí d'assumir la importància de l'ensenyament de la competència oral, per això considerem importants aquests principis didàctics que ens poden ajudar als futurs docents a desenvolupar l'oralitat a les aules i donar-li la importància que es mereix que segons Vilà i Castellà (2014) són els següents:

- Definir bé la competència oral.
- Prioritzar l'oral formal i en públic.
- Organitzar les activitats orals en seqüències didàctiques.
- Interrelacionar el llenguatge oral, escrit, audiovisual i de les TIC.
- Situar l'èmfasi en l'elaboració prèvia i en l'avaluació.
- Crear contextos versemblants i un clima d'atenció en un espai ritualitzat.

3.2 Creences del professorat sobre l'oral

En aquest apartat parlarem de les creences del professorat de secundària sobre l'oralitat i si escau sobre les conseqüències que aquestes poden tenir en l'ensenyament de l'oral.

Tanmateix, val a dir que les creences dels professors són un tamís potent a través del qual s'interpreten les propostes didàctiques. (Ballesteros i Palou 2005: 102) Així doncs, per a Woods (1996) les creences sobre la llengua tenen molta importància en el curs de la mateixa, on el llenguatge és al mateix temps mitjà a través del qual s'imparteix la matèria, i la matèria en ella mateixa. A més, cal dir que les creences populars sobre la llengua es veuen influïdes per la formació rebuda durant les llicenciatures o graus universitaris.

Així doncs, enunciarem algunes de les creences que té el professorat respecte a l'oralitat que segons Maria Elvira Rodríguez (2006) són les següents:

- L'oralitat com que és inherent al desenvolupament dels éssers humans, no exigeix un ensenyament.
- L'oralitat és un mitjà de comunicació, però no un objecte d'estudi i ensenyament particular.
- En l'oralitat, el punt essencial és garantir el bon ús de la llengua, és a dir "parlar bé és parlar correctament", "no emprar paraules vulgars o pròpies de la gent inculta".
- L'oralitat no té el mateix estatus cultural que l'escriptura, ja que escriure és difícil, però parlar o escoltar no requereixen major esforç.
- L'oralitat serveix per a avaluar la comprensió de lectura o els coneixements gramaticals, però no és un objecte d'ensenyament en si.
- El desenvolupament de l'oralitat és un problema dels experts: locutors i polítics.
- L'oralitat no requereix processos metacognitius, ni metalingüístics que es desenvolupen enfront de la lectura o a l'escriptura "perquè no és tan complexa o tan important".

Tanmateix, observem que segons De Pietro i Wirthner (1996) la majoria de docents observen que hi ha alguna cosa única pel que fa a l'oral però no ho fan explícit, és a dir, que veuen que pot ser important, però d'igual manera no ho treballen. Així doncs, aquests autors després d'observar les creences arriben a aquestes conclusions:

- La lectura en veu alta és l'activitat que es cita amb major freqüència.
- Part del professorat considera que l'oral és el primer pas cap a allò escrit.
- Hi ha professorat que no destaca els aspectes específics de cada codi, ni en l'oral ni en l'escrit.
- Sovint les produccions orals s'avaluen a partir dels criteris dels textos escrits.

Per tant, després d'observar les conclusions en comú anteriors pel que fa a les creences que té el professorat sobre l'oralitat, hi ha uns factors que fan que varien o es mantinguen aquestes, com poden ser la seua experiència personal com alumne, la seua formació acadèmica passada i present, la seua pràctica professional i el seu voltant tant personal com acadèmic. (Ballesteros i Palou 2005: 105)

Certament, hem observat que quan hi ha un canvi al sistema educatiu, aquest es reflecteix a les creences del professorat, per tant podríem dir que aquest completaria els factors anteriors que fan que es mantinguen o varien les creences del professorat sobre l'oralitat.

Així doncs, pel que fa a les creences concretes que té el professorat sobre la llengua oral podem dir que la creença més generalitzada és la de pensar que l'enfocament comunicatiu sols fa referència als aspectes de l'oralitat. A més, identifiquen l'ensenyament de destreses orals amb la correcció de vulgarismes, col·loquialismes i aspectes formals de l'ús de la llengua, i l'oralitat és molt més que les formalitats gramaticals i ortogràfiques. (Ballesteros i Palou 2005: 114)

3.3 Avaluació de l'oralitat

En el present apartat, parlarem sobre l'avaluació de l'oral, ja que com posteriorment observarem, aquesta és una de les peces claus de la investigació portada a terme en aquest Treball de Fi de Màster. Per tant, hem de destacar que si de vegades el treball de l'oralitat està abandonat, el fet d'avaluar les tasques orals encara ho està molt més i és més complicat. Així mateix, és important quan avaluem l'oralitat tenir alguns aspectes en compte, com per exemple: el desenvolupament ordenat d'idees, l'organització de l'exposició, la distinció entre conceptes fonamentals i secundaris, el respecte a opinar, l'interés en la comunicació, la inhibició en l'expressió, la utilització del registre adequat i la fluïdesa verbal. (Trigo 1998: 16)

Tanmateix, la funció primària de l'avaluació és el fet de certificar l'assoliment d'objectius, i de vegades es veu distorsionada per l'efecte del premi i del càstig amb el qual són interpretades les qualificacions. Aquesta manera d'actuar pot produir problemes i a més ací interfereixen aspectes emocionals. Per tant, per tal d'avaluar l'oralitat no hauríem de carregar a l'alumnat amb més exàmens sinó per exemple substituir-los per un portafolis de llengua, on els estudiants arxiven les seues produccions orals, per exemple amb enregistraments. (Escobar 2009:106)

Com ja hem dit, avaluar l'oralitat és bastant complicat. Així mateix, Palou (2005: 37-38) ens dóna 10 raons per les quals és tan difícil avaluar-la, nosaltres les resumirem a la següent taula:

RAONS PER LES QUALS ÉS DIFÍCIL AVALUAR L'ORALITAT	
L'oralitat està dins i fora de les aules, per tant és un estudi complicat de delimitar. A més, hi ha professorat que creu que sols donant la paraula a l'alumnat millora la seua expressió oral.	Hi ha professorat que considera que avaluar l'oralitat pot perjudicar l'alumnat més desfavorit socialment.

Difícil objectivació de les produccions orals, ja que sovint el llenguatge es considera una qüestió de creativitat.	Se solen centrar en les qüestions massa generals per tal d'avaluar l'oral. A més, les pautes normalment estan basades en exercicis extrets de l'escriptura, i tenen dificultats per avaluar les situacions informals.
Cal reproduir diverses vegades la llengua oral per avaluar-la, ja que és efímera.	Són incipients els estudis interculturals sobre l'ús de la llengua oral, i a més hi ha manca de material pedagògic adaptat per als diferents nivells d'escolaritat obligatòria.

Taula 3: Raons per les quals és difícil avaluar l'oralitat

Font: Palou 2005: 37-38

Així doncs, el professorat adueix que les competències orals productives i interactives s'acostumen a avaluar de manera indirecta, és a dir amb l'observació de les produccions que l'alumnat aporta al desenvolupament de la classe. A més, recordem que hi ha diferències entre el codi oral i l'escrit, i així ocorre també a l'avaluació, ja que mentre per a avaluar les competències escrites sempre un sistema oficialitzat i visible per a tots els participants, per a l'avaluació de l'oralitat és de manera indirecta i està privada de visibilitat. (Escobar 2009: 101)

D'altra banda, segons Joan Mallart (1996) hi ha 12 criteris d'avaluació de l'expressió oral. Així doncs, aquest autor considera que s'ha d'avaluar l'ús instrumental d'acord als objectius i continguts, a més de valorar igualment el fons i la forma. Així mateix, té en compte el llenguatge espontani, ja que per a ell el patró ha de ser un llenguatge estàndard, i no culte. A més, creu que per a un bon treball de l'oralitat i posterior avaluació cal que hi haja variació pel que fa als temes i les situacions comunicatives, també cal diversificar les tipologies textuais i registres, tot tenint en compte que és interessant partir de situacions reals on es puguin trobar implicats, això si sense menystenir les actituds envers la llengua parlada acurada. D'altra banda, considera que cal prioritzar la pronúncia als nivells més elevats, sense oblidar que per a una bona avaluació

hem de procurar que la resta de companys participen en l'avaluació del discurs oral, i així promoure l'autoavaluació. També Mallart pensa en la importància de realitzar enregistraments i transcripcions per tal d'esmenar errades repetitives, i d'aquesta manera actuar de manera prudent, amb una didàctica preventiva, i si cal correctiva. I com a punt clau creu que s'ha de preveure l'actuació didàctica més pertinent segons els resultats de l'avaluació individual i grupal, per a millorar l'actuació docent i l'aprenentatge.

Així doncs, una activitat interessant per a avaluar l'oralitat seria les següents extrems d'Escobar (2009: 104) que al mateix temps extrau de Martí i altres (2003:179):

- Imagina que has de presentar el conferenciant de la lectura, Gerald Durrel. Amb la informació que has escollit sobre aquest personatge, escriu una breu presentació i una salutació a l'auditori, de manera que ho pugues incloure al començament del text.
- Formeu grups de 4 persones i practiqueu diverses vegades la lectura en veu alta de la conferència. Un representant de cada grup dissertarà davant la classe. Fixeu-vos en les pauses que marquen els signes de puntuació, procureu entonar i pronunciar amb correcció, manteniu el ritme adequat i eviteu gestos exagerats. La resta de la classe avaluarà aquests aspectes:

	1	2	3	4	5	6	7
Pauses:							
• Correctes							
• Molt lentes							
• Molt ràpides							
Entonació:							
• Adequada							
• Poc adequada							
• Exagerada							
Pronunciació:							
• Clara							
• Poc clara							
• Incomprensible							
Ritme							
• Lent							
• Ràpid							
• Moderat							
Gesticulació:							
• Natural							
• Exagerada							
• Rígida							

Taula 4: Rúbrica per a avaluar l'oralitat

Font: Escobar 2009: 104

- Prepara una conferència breu de cinc a deu minuts sobre un tema que domines i que et sembla interessant. A més dels aspectes anteriors, has de tenir en compte l'estructura del tema que exposaràs.

Tanmateix, Cristina Escobar (2009:108) ens ofereix 10 compromisos diferents dels anteriors de Mallart (per tal de desenvolupar l'oralitat a les aules, i per tant poder avaluar-la de manera coherent en el futur, i són els següents:

1. Fer l'aula un entorn segur on poder parlar i rebaixar l'ansietat i llimar els prejudicis.

2. Organitzar les activitats d'ensenyament, autoregulació i avaluació certificativa en cicles de tasques.
3. Organitzar les activitats orals per parelles o en petits grups ben regulats, ja que sense interacció entre iguals no hi ha aprenentatge.
4. Fer que les activitats d'aprenentatge vagin sempre agafades de la mà.
5. Focalitzar l'atenció sobre els trets específics del discurs oral de forma cíclica i sistemàtica.
6. Treballar conjuntament entre les àrees de llengües oferirà millors resultats i alleugerirà la càrrega docent.
7. La complicitat amb els ensenyants d'altres disciplines és molt important per tal de fer visible la utilitat de les demandes del professor de llengua, com puga ser el treball de l'oralitat.
8. Utilitzar activitats d'avaluació i de coavaluació de forma continuada i sistemàtica que aporten retroalimentació a l'alumnat.
9. Implementar un sistema d'avaluació on l'oralitat tinga, com a mínim, el mateix pes que l'avaluació d'altres competències i coneixements lingüístics.
10. Atendre els aspectes emocionals, és a dir, tenir en compte que hi ha alumnat que li comporta molta angoixa parlar en públic.

4. METODOLOGIA

En aquest apartat del present Treball Fi de Màster desenvoluparem els aspectes metodològics i de disseny de la investigació. Així mateix, intentarem explicar les tècniques i ferramentes triades, és a dir, exposar el camí que hem triat per a abordar l'objecte d'estudi, i també realitzar una justificació de la manera de realitzar la investigació.

Així doncs, aquest treball és un tipus d'investigació qualitativa-interpretativa, ja que considerem que és adequada per a poder estudiar l'oralitat pel que fa al professorat i a l'alumnat dins de les aules, del seu context.

4.1 Context sociolingüístic del centre

L'IES Josep Segrelles està situat a la població valenciana d'Albaida, concretament a la part central de la comarca de la Vall d'Albaida. Així doncs, Albaida és un municipi que compta amb 6.370 habitants, per tant es tracta d'una població menuda.

Així mateix, cal remarcar que es tracta d'una població completament valencianoparlant, com la resta de poblacions d'aquesta comarca.

Pel que fa el centre, l'IES Josep Segrelles, es tracta d'un institut públic on s'ofereixen a banda dels estudis d'ensenyament secundari obligatori s'imparteixen els batxillerats de Ciències i Tecnologia, i també el batxillerat d'Humanitats i Ciències socials.

A més, cal remarcar que en la majoria de cursos de l'ESO hi ha més línies de PPEV (Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Valencià) que de PPEC (Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Castellà), ja que com he dit anteriorment és una zona plenament valencianoparlant. Per exemple, a 3r d'ESO que és el curs on centraré la investigació 3 dels 4 cursos són PPEV.

Certament, tota la informació que dona el centre, siguen cartells o notes informatives normalment estan escrites en valencià, o en alguns pocs casos també està en valencià i castellà. Així mateix, aquest centre està implicat en la defensa del valencià, participen en les Trobades d'Escoles en Valencià, i aquest any com a novetat en un concurs de debat que també es

desenvolupava en valencià, ja que la participació va ser organitzada pel departament de Valencià: Llengua i Literatura.

Així mateix, la tria d'aquestes tres classes de 3r va ser perquè en utilitzar el mètode d'investigació de l'observació necessitàvem passar el màxim temps amb ells, i per tant havia de ser una classe on realitzara les pràctiques.

4.2 Enquestes

Els participants a les enquestes realitzades per tal d'analitzar l'oralitat a les aules de l'IES Josep Segrelles van ser un total de 62 alumnes, distribuïts en tres classes de 3r d'ESO, i un total de 18 professors de diverses assignatures del mateix curs. Així mateix, l'alumnat participant té majoritàriament com a L1 el valencià, i a més van al PPEV (Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Valencià).

Com he dit a la introducció, per a desenvolupar el propòsit d'aquest Treball de Fi de Màster, es van realitzar enquestes basant-se en els professors i l'alumnat de 3r d'ESO de l'IES Josep Segrelles d'Albaida on vaig realitzar les pràctiques d'aquest Màster en professor de secundària.

La tria d'aquest tipus de metodologia d'investigació, és perquè en un espai breu de temps pots obtenir molta informació, i d'aquesta manera no perjudicar el desenvolupament normal de les classes d'aquest alumnat, ni d'altra banda al professorat que no tenia gaire temps per a poder atendre'ns.

Així doncs, el fet de triar aquest curs va ser perquè era el nivell on tenia més fàcil accés durant les pràctiques, a més com que eren tres grups era ja una mostra interessant per tal d'analitzar l'oralitat a les aules. Així mateix, enquestar al professorat va ser clau per tal de comparar allò que deia l'alumnat amb allò que deia el professorat que feien a les classes sobre l'oralitat.

Pel que fa a les enquestes realitzades aquests dos grups, professorat i alumnat, es poden observar als annexos.

4.3 Observació

A banda de les enquestes creguem que és important emprar una altra tècnica d'investigació, i en aquest cas hem triat l'observació perquè ofereix indubtables possibilitats d'aplicació, ja que es tracta d'una ferramenta flexible, rigorosa i amb escassos inconvenients. També, ens permetrà contrastar o refutar les hipòtesis llançades anteriorment.

A més, té altres avantatges per a la nostra investigació en concret com per exemple no necessitem la col·laboració per part de l'alumnat, ja que ja l'hem tinguda a les enquestes; també és interessant que observem directament el món real.

Pel que fa a la participació en l'observació, els participants han sigut els mateixos alumnes que a les enquestes, els 62 alumnes de les tres classes de 3r d'ESO, encara que en aquest cas no ha sigut possible la participació per part del professorat per diversos motius.

Així mateix, hem considerat que el millor tipus d'observació era la no-sistemàtica, ja que és la que tracta de conèixer la realitat sense tindre conceptes previs que puguen limitar els resultats i les conclusions. I més concretament, tractarem de fer una observació no sistemàtica de tipus participant, ja que estarem inclosos dins dels tres grups de 3r diàriament en totes les classes de Valencià: Llengua i Literatura.

Tanmateix, els instruments que emparem per a recollir la informació seran documents personals- descriptius, més en concret un diari, i també registres narratius com puga ser un anecdotari. Així mateix, aquests documents no seran inclosos als annexos donada la seua extensió excessiva.

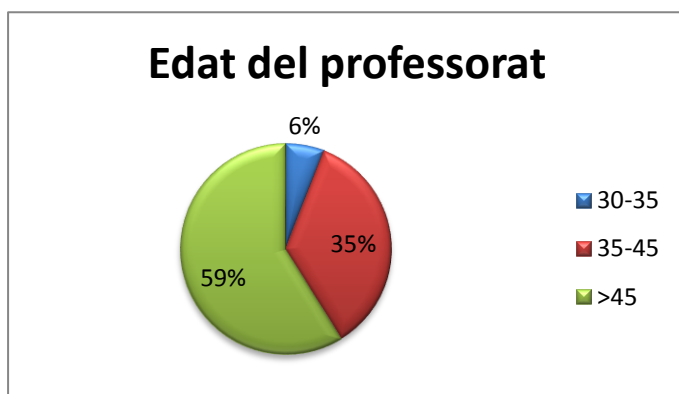
5. RESULTATS

5.1 Resultats de les enquestes

5.1.1 Perfil dels enquestats

Abans de mostrar i comentar els resultats de les enquestes és interessant i ho considerem necessari explicar quin ha sigut el perfil de les persones enquestades, i d'aquesta manera quedaran més clars els posteriors resultats que es mostren en el següent punt. Així doncs, els enquestats els dividirem en dos grups, el grup de l'alumnat i el de professorat per tal de comparar els resultats de les enquestes entre ambdós grups.

Pel que fa al professorat cal destacar la variable de l'edat, ja que és una dada significativa i hem observat que el 59% del professorat enquestat d'aquest 3r d'ESO és major de 45 anys, i que el 35% té entre 35 i 45 anys, aquesta dada és cridanera i mostra la necessitat de renovació del professorat, ja que sols el 6% del professorat té entre 30-35 anys així ho observem al següent gràfic:

Figura 2: Edat del professorat

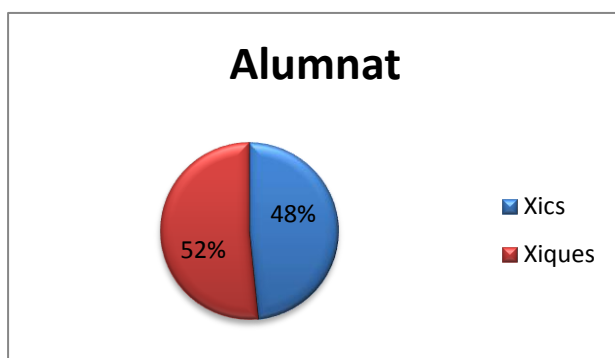
Font: Elaboració pròpia

Com ja he dit, el professorat ha quedat envellit, i és que segons l'UGT en el seu estudi publicat el 2016 i anomenat *Població docent envellida* durant curs 2013-14 al tram d'edat de 50 a 59 anys s'observa un augment del professorat

pel que fa al 2006-07, passant de 96.636-124.820 al 2013-14, és a dir 28.184 professors més.

D'altra banda, pel que fa a l'alumnat enquestat de 3r d'ESO cal comentar una altra dada significativa que és en aquest cas el gènere, ja que hi ha quasi el mateix nombre de xiques que de xics al total d'alumnat enquestat.

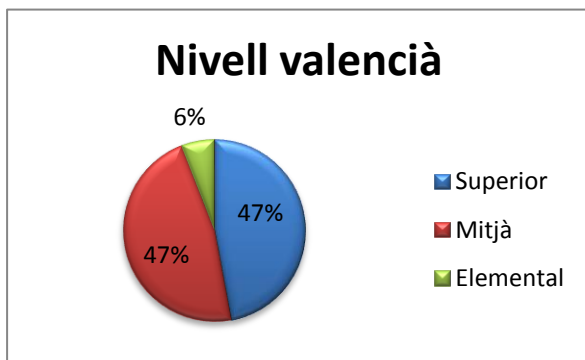
Figura 3: Gènere de l'alumnat

Font: Elaboració pròpia

5.1.2 Resultats enquestes

En aquest apartat tractarem d'analitzar les dades recollides a les enquestes i l'observació pel que fa a l'oralitat i la seua avaluació a les aules de 3r de l'IES Josep Segrelles, tant del professorat com de l'alumnat i la relació entre ambdós.

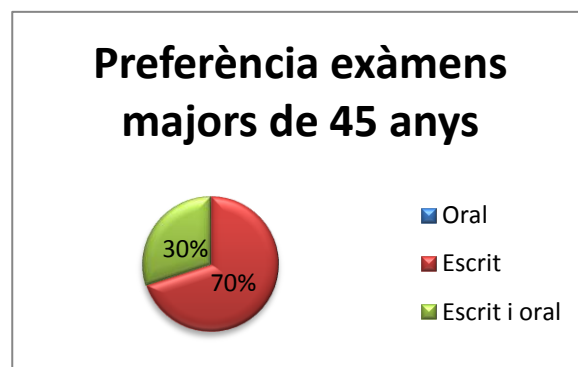
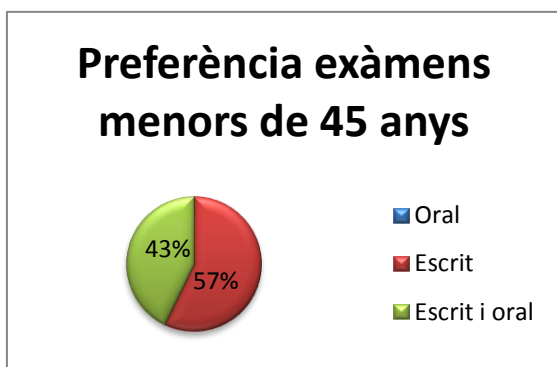
En primer lloc passarem a analitzar les dades obtingudes de les enquestes, i més concretament començarem per comentar les dades obtingudes del professorat. Així, cal esmentar que pel que fa al nivell de valencià del professorat d'aquest curs no és gaire positiu, ja que com observarem al següent gràfic sols un 47% del professorat té el grau superior de valencià, a més el 6% del professorat considera que té nivell elemental de valencià, cosa que suposa una dada molt alarmant. Per tant, si tenim en compte que és un institut totalment valencianoparlant aquests nivells de valencià haurien de ser molt més alts del que són, per tant ja d'entrada observem carències del professorat respecte al valencià.

Figura 4: Nivell de valencià del professorat

Font: Elaboració pròpia

Així doncs, ja endinsant-nos en les dades de l'oralitat observem que hi ha una diferència significativa en els resultats de les enquestes del professorat depenent de la seua edat pel que fa a la preferència en els tipus d'exàmens, cal destacar que cap professor va triar l'opció de fer exàmens de tipus oral, tots van triar o escrit o mixt. Certament, el professorat major de 45 anys segueix sent més conservador i sols un 30% faria un examen oral i escrit, d'altra banda els menors de 45 anys sí que hi hauria un 45% de professorat que realitzaria exàmens mixtos. Una dada de necessitat de renovació metodològica del professorat és que un 65% del total del professorat d'aquest curs seguiria fent exàmens sols de manera escrita, deixant de banda totalment l'oralitat.

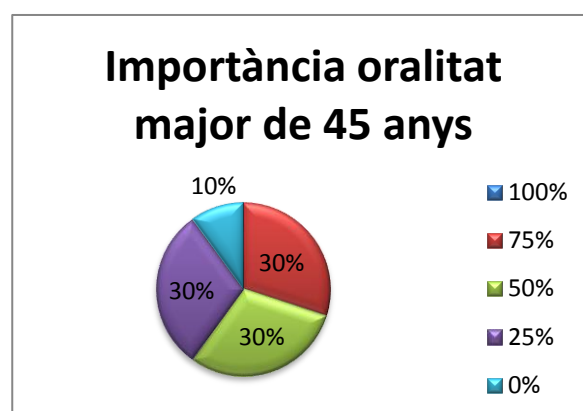
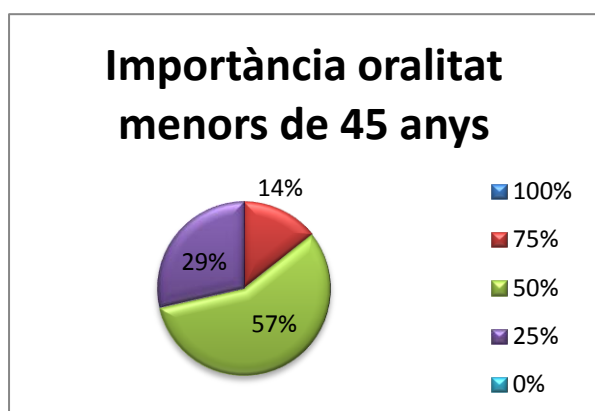

Figura 5: Preferència dels exàmens del professorat menor de 45 anys

Figura 6: Preferència dels exàmens del professorat major de 45 anys

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a la importància que li atorga el professorat a l'oralitat en la seua assignatura observem que coincideixen bastant els resultats amb la preferència dels exàmens, ja que ací tampoc cap grup de docents li dóna un 100% d'importància a l'oralitat, també veiem diferències significatives pel que fa a l'edat, ja que al professorat major de 45 anys hi ha un sector que representa el 10% dels professors de 3r d'ESO d'aquest centre que li dóna 0% d'importància a l'oralitat, com he dit anteriorment és una dada alarmant i que necessita mesures de renovació. Així mateix podem veure un fil de llum, quan observem que al professorat menor de 45 anys hi ha un 57% que considera que l'oralitat hauria de tenir un 50% d'importància, és a dir, ho equipara 50%-50% amb la importància de l'escriptura a les aules. Així ho observem als següents gràfics:

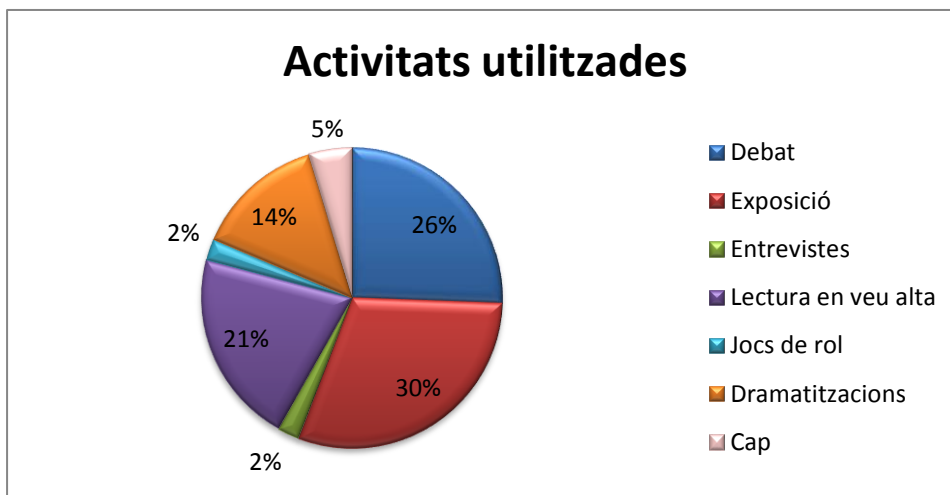
Figura 7: Importància de l'oralitat al professorat menor de 45 anys

Figura 8: Importància de l'oralitat al professorat major de 45 anys

Font: Elaboració pròpia

A més, ens vàrem voler assabentar de les activitats que emprava el professorat en les diverses matèries a banda de la de valencià per a treballar l'oralitat. En aquest cas no hi havia diferències significatives pel que fa a la variable de l'edat. I com observarem al gràfic les que més utilitzen són les clàssiques exposicions amb un 30%, els debats amb un 26% i les lectures en veu alta amb un 21%. Com veiem es necessita més formació de didàctica de l'oralitat entre el professor de secundària, i més concretament al curs que hem enquestat, ja que activitats com les entrevistes o els jocs de rol que tant poden

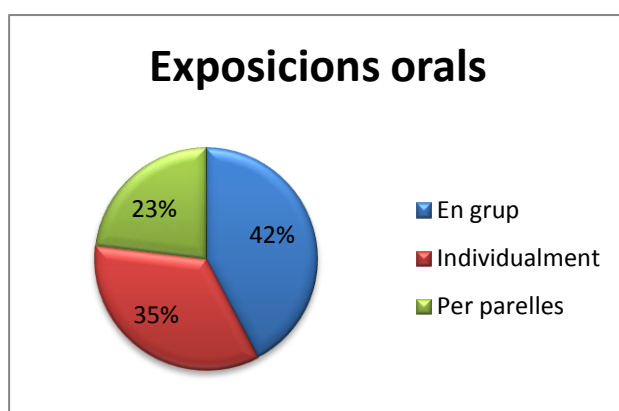
aportar a l'alumnat sols hi ha un 2% del professorat que les empra. Així mateix, seguim amb un cert sector del professorat, concretament un 5%, que no utilitza cap tipus d'activitat per a treballar l'oralitat a les aules.

Figura 9: Activitats utilitzades per a treballar l'oralitat

Font: Elaboració pròpia

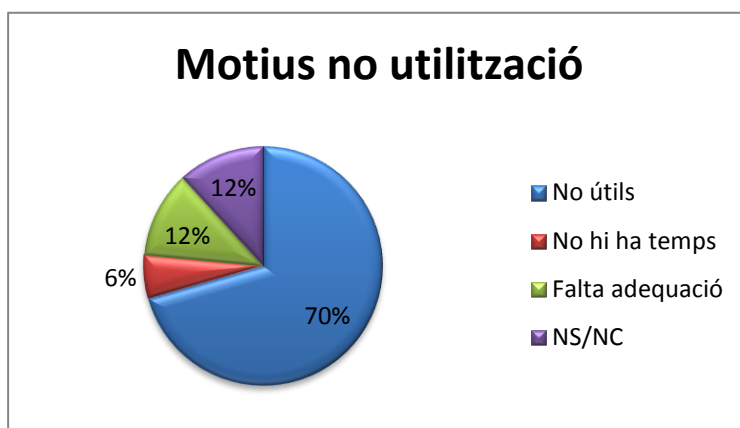
Pel que fa a les exposicions que era l'activitat més emprada pel professorat com hem vist a l'anterior gràfic, no hi havia diferències pel que fa a la variable de l'edat dels docents. Així doncs, el 42% del professorat les solia realitzar amb l'alumnat dividit en grups, el 35% de manera individual i un 23% dividint per parelles com observarem al següent gràfic:

Figura 10: Divisió de l'alumnat per a treballar les exposicions orals

Font: Elaboració pròpia

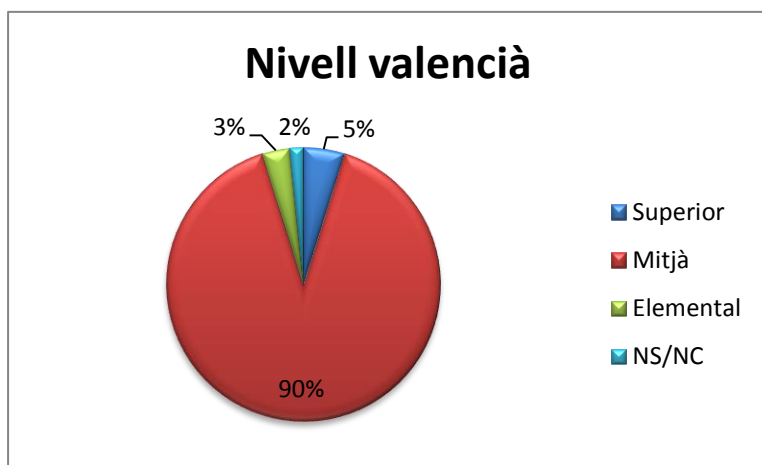
Així, hi havia també professorat que no emprava cap de les activitats esmentades, concretament hi havia un 70% dels docents que considerava que no eren una activitat útil i per aquest motiu no les realitzava, a més hi havia un 12% del professorat que considera que o no tenien temps per a aquest tipus d'activitats o no s'adequaven a la matèria que ells impartien al centre. A més, és cridaner que en aquesta pregunta el 12% del professorat responguera que no sap o no contesta, ja que sempre hi ha un motiu. Així, cal remarcar que la variable de l'edat no ha influït considerablement en els motius de no utilització d'activitats per a treballar l'oral a les aules.

Figura 11: Motius de lo utilitzar activitats per a treballar l'oralitat.

Font: Elaboració pròpia

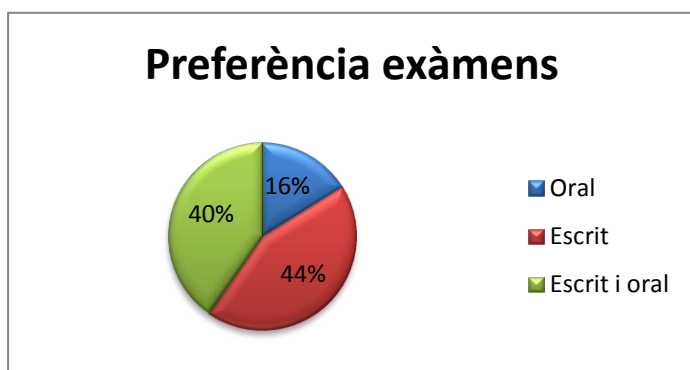
En segon lloc, ens centrarem en els resultats de les enquestes realitzades a alumnat sobre l'oralitat i intentarem comparar-les amb els resultats obtinguts anteriorment del professorat. El nivell de valencià que mostra l'alumnat de 3r a les enquestes sembla més alt del que realment és, ja que els resultats d'aquestes són que un 90% de l'alumnat té un grau mitjà, i després a l'hora de la pràctica i com veurem després a l'apartat d'observació no era així.

Figura 12: Nivell de valencià de l'alumnat

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a la preferència de la tipologia dels exàmens cal destacar que l'alumnat igualment que el professorat també prefereix exàmens escrits, encara que ací trobem la diferència amb els docents que els escrits i els orals-escrits estan molt equilibrats, i que a més també hi ha un 16% que els vol orals, ja que aquest resultat al professorat ni es donava. Per tant, observem amb aquests resultats que per tal de modificar el tipus d'exàmens no sols s'hauria de canviar metodologies al professorat sinó també la visió sobre l'oralitat de l'alumnat.

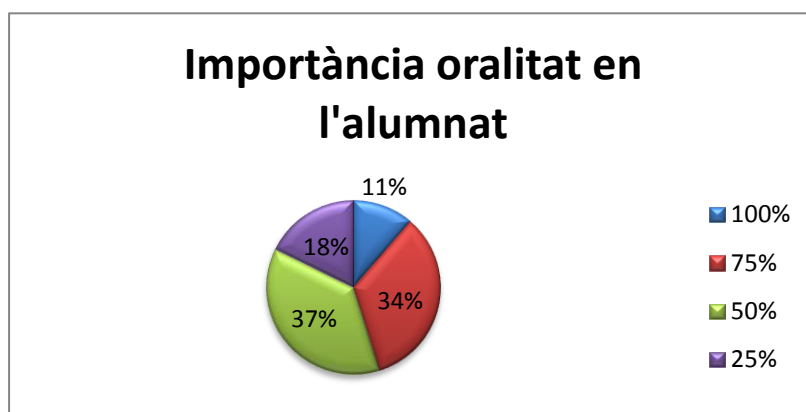

Figura 13: Preferència dels exàmens per part de l'alumnat

Font: Elaboració pròpia

D'altra banda, pel que fa a la importància de l'oralitat a les aules, cal assenyalar que l'alumnat li dóna més importància que el professorat, ja que als

alumnes hi ha un 11% que li atorga el 100% d'importància i al professorat no hi ha cap professor que li atorgue aquest percentatge tan elevat. A més, una altra dada cridanera és que dins del mateix alumnat del curs hi ha diferències pel que fa al gènere, ja que les xiques li donen més importància amb un 19% que consideren que l'oralitat hauria de gaudir d'un 100% d'importància a classe, enfront del 3% de xics que consideren que hauria de tenir 100% d'importància com observarem al següent gràfic:

Figura 14: Importància de l'oralitat en l'alumnat

Font: Elaboració pròpia

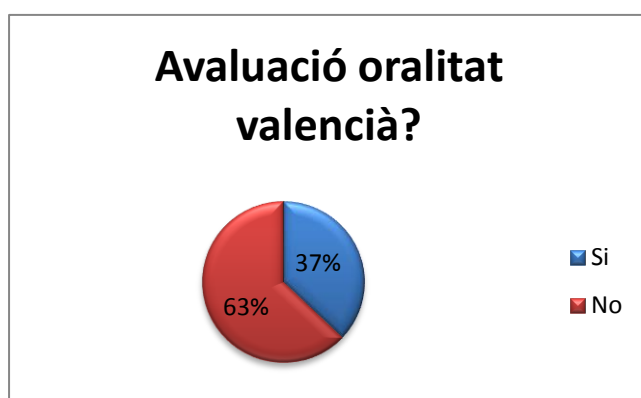
Així mateix, com he dit l'alumnat li dóna més importància a l'oralitat que el professorat, ja que hi ha alumnes que consideren que té 100% d'importància, contràriament al professorat que cap professor d'aquest curs li dóna aquest percentatge tan alt. Tanmateix, observem a la taula comparativa següent que hi ha un 6% del professorat que considera que l'oralitat ha de gaudir d'un 0% d'importància, enfront de la visió de l'alumnat totalment diferent, ja que cap alumne opina que haja de tenir eixe percentatge nul d'importància. Per tant, observem un conflicte de prioritats pel que fa a l'alumnat i el professorat. Així doncs, hi ha actituds envers la llengua oral que haurien de modificar-se per part del professorat.

TAULA COMPARATIVA ALUMNAT I PROFESSORAT		
PROFESSORAT	ALUMNAT	PERCENTATGE IMPORTÀNCIA
0%	11%	100%
24%	35%	75%
41%	37%	50%
29%	18%	25%
6%	0%	0%

Taula 5: Taula comparativa de l'alumnat i el professorat respecte a la importància de l'oralitat.

Font: Elaboració pròpia

Així doncs, pel que va a l'avaluació de l'oralitat a les aules els resultats de l'enquesta de l'alumnat reflecteixen les dades del professorat, és a dir, el professorat no li dóna la importància que es mereix a l'oralitat com hem observat a l'enquesta del professorat, i això es veu reflectit en les enquestes de l'alumnat, ja que sols un 37% de l'alumnat pensa que s'avalua l'oralitat en aquest curs. Per tant, l'alumnat creu que l'oralitat té molta importància, però que en aquest centre no se li dóna la que es mereix, ja que un 63% pensa que no s'avalua.

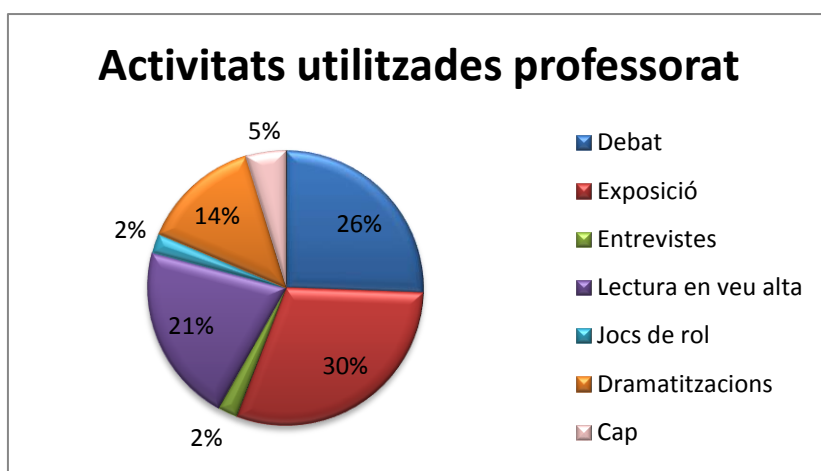

Figura 15: Avaluació de l'oralitat segons l'alumnat

Font: Elaboració pròpia

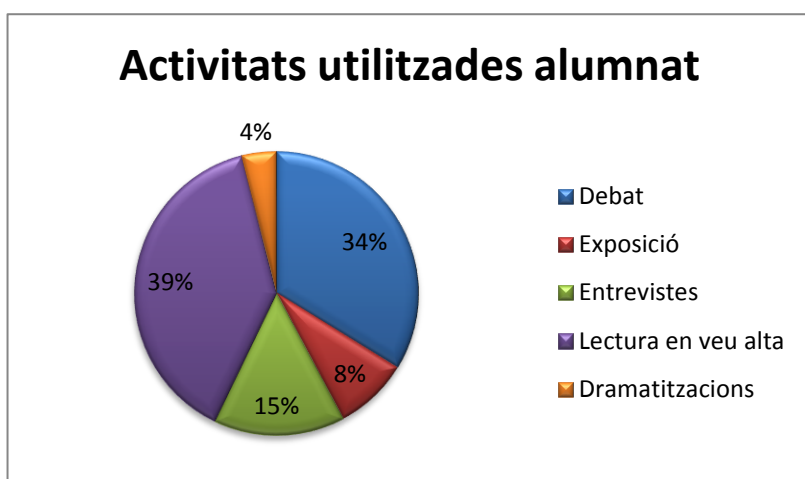

Tanmateix, les activitats emprades per a treballar l'oralitat a les aules coincideixen en gran mesura entre l'alumnat i el professorat, i és que l'alumnat creu que les 3 activitats que més es realitzen són la lectura en veu alta amb un 39%, el debat amb un 34% i les entrevistes amb un 15%. Per tant, coincideixen amb el professorat amb l'activitat de lectura en veu alta amb un 21% i el debat amb un 26%, i sobretot observem que l'alumnat, igual que els docents, deixen de banda amb un 2% els jocs de rol i les entrevistes com observarem als següents gràfics:

Figura 16: Activitats utilitzades per a treballar l'oralitat segons el professorat

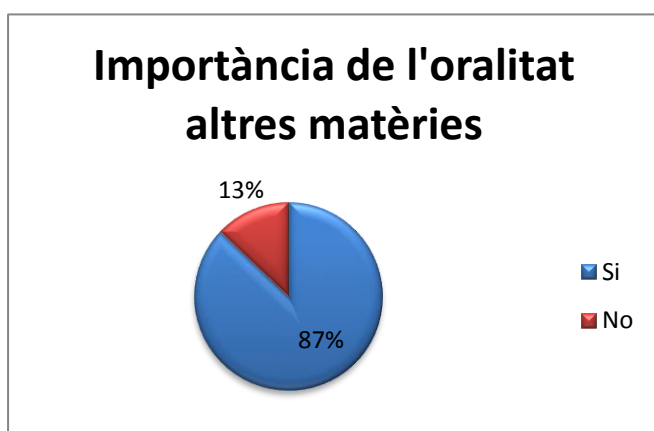
Font: Elaboració pròpia

Figura 17: Activitats utilitzades per a treballar l'oralitat segons l'alumnat

Font: Elaboració pròpia

Per a finalitzar aquest apartat de resultats de les enquestes, observarem que l'alumnat pensa que a les altres matèries que no són la de Valencià: Llengua i Literatura es treballa l'oralitat, concretament un 87% de l'alumnat creu que sí que es treballa. A més, cal remarcar que en aquesta pregunta es va assenyalar que escriviren quines eren les assignatures on es treballava l'oralitat, a banda de la de Valencià: Llengua i Literatura, i la majoria de l'alumnat va coincidir amb les assignatures de llengües, concretament varen respondre que eren Castellà i Anglès.

Figura 18: Importància de l'oralitat en les altres matèries que no són Valencià: Llengua i Literatura

Font: Elaboració pròpia

5.3 Resultats de l'observació

Així doncs, com ja he dit anteriorment els resultats d'aquesta observació estan extrets d'un diari de pràctiques i un anecdotari realitzat durant les pràctiques a l'IES Josep Segrelles. Tanmateix, els resultats de l'observació fan referència a les tres classes de 3r d'ESO durant les hores de Valencià: Llengua i Literatura.

En primer lloc, els aspectes que vàrem observar durant aquestes classes sobre l'oralitat van des de si es treballa o no, com ho treballen, fins a si realment s'avalua i té un pes en la nota final d'aquesta assignatura en aquest curs.

Així, en segon lloc, els resultats de l'observació pel que fa a si en aquestes classes s'avalua l'oralitat, ens mostren que durant el temps que vàrem estar al centre no es va treballar gairebé gens l'oralitat, ja que les classes es basaven en la gramàtica, la sintaxi i ortografia, i a més, cal dir que no es treballaven en cap moment des d'un enfocament comunicatiu, sinó més aviat al contrari. Cal dir, que l'única acció que realitzaven que comportava d'oralitat era la lectura en veu alta d'algun text, i les correccions de les activitats de gramàtica, que també les realitzaven en veu alta. Tanmateix, en aquestes lectures en veu alta l'única cosa que tenia en compte el docent era si la resposta de l'exercici era correcta o no, o si seguien al peu de la lletra la lectura. Així mateix, el docent era conscient que s'havia de treballar més l'oralitat a les classes, però acusava aquesta falta de treball a la manca de temps, ja que havia de complir tots els continguts del currículum, i deia que si ja li era molt complicat sense treballar l'oralitat, treballant-la li seria impossible, és a dir, no contemplava la idea de treballar alguns d'aquests continguts del currículum de manera oral.

En tercer lloc, seria factible pensar que el docent actuava d'aquesta manera perquè l'alumnat no es mostrava receptiu a treballar l'oralitat, però no era així, ja que durant el temps de pràctiques a aquest centre, i més en concret a aquestes classes de València: Llengua i Literatura vàrem desenvolupar dues sessions en les quals l'alumnat havia en la primera sessió de preparar un debat mitjançant uns textos, i en la segona sessió desenvolupar el debat amb la resta de companys de classe. Doncs bé, durant aquestes dues sessions l'alumnat es va mostrar totalment receptiu i motivat per la idea, sobretot tenies ganes de parlar i van reaccionar d'una manera molt positiva al fet de repetir l'activitat més vegades en aquesta assignatura i en altres. A més, va resultar molt interessant plantejar el debat com una mena de jocs on depenent de si feien errades o no s'explicaven correctament al seu equip se li restaven o sumaven punts, i al final del debat hi havia un equip guanyador del debat, Així, d'aquesta manera vàrem observar que amb la motivació que el seu grup fora el guanyador els mateixos components dels grups es corregien i s'ajudaven entre ells sense l'ajuda del docent.

En quart lloc, pel que fa a l'avaluació de l'oralitat, gairebé el pes total de la nota eren els exàmens tradicionals, en els quals no tenia cap mena de cabuda

una part per tal d'avaluar l'oral. Tanmateix, podríem pensar que l'oralitat s'avaluava de manera indirecta a les classes amb les intervencions o fins i tot amb les lectures en veu alta de l'alumnat, però desgraciadament no era així, és a dir, l'oralitat no tenia cap tipus de percentatge a la nota final, quedava relegada a un segon lloc en el qual sols s'utilitzava per a espais lliures de temps on el professor no tenia res preparat i que a més tampoc era avaluada en aquestes circumstàncies.

En cinqué lloc, considerem important anomenar els casos de dos alumnes d'aquest curs que no tenien el valencià com a L1, ja que la resta de l'alumnat sí que tenia el valencià com a L1. Així doncs, a aquestes persones que tenien el valencià com a L2 se'ls permetia durant les classes de Valencià: Llengua i Literatura parlar en castellà, i fins i tot de vegades el mateix professor es dirigia a aquest alumnat en castellà. Val a dir, que aquestes persones parlaven amb total correcció el valencià, ja que durant el debat realitzat a les classes varen defensar la seua postura en valencià sense cap tipus de problema. Per tant, si no s'avalua l'oralitat és un greu problema, però el fet de no indicar a l'alumnat que durant les classes de Valencià: Llengua i Literatura s'ha de parlar en valencià és un greu problema per al bon desenvolupament de les classes.

6. CONCLUSIONS

En aquest apartat tractarem d'extraure les oportunes conclusions tant del treball com de la investigació. A més, constatarem si les tres hipòtesis enunciatades al començament d'aquest treball han sigut resoltes en positiu o en negatiu.

En primer lloc, pel que fa a les conclusions de la investigació hem observat diversos factors pels quals no es treballa l'oralitat a les aules del centre que hem investigat, en concret per part de professorat en són tres, els quals fan que no s'avalua i estudie el codi oral. Així doncs, el primer factor és l'edat del professorat, ja que hi ha un professorat envellit i en aquest centre concretament, hem observat que aquesta variable té com a conseqüència la manca de noves metodologies per tal d'ensenyar d'una manera eficient un aspecte tan important com és l'oralitat actualment per a l'alumnat. A més, com a segon factor important hem observat que el professorat té un alarmant baix nivell de valencià, i això pot ser degut a un reflex del primer factor, és a dir, la població docent del centre està envellida i com a conseqüència no té nivell alt de valencià, ja que quan aquest professorat estudiava no s'impartia aquesta llengua a les escoles, així i tot també és una mostra que el professorat no es renova dia a dia i s'hauria d'implicar més en aquest aspecte. Tanmateix, el tercer factor important per part del professorat d'aquest centre és que un 70% no emprava tècniques per a treballar l'oralitat perquè per a les seues matèries no li semblava útil, per tant s'hauria de conscienciar el professorat de totes les matèries de la importància de l'oralitat i que el seu treball hauria de ser transversal.

Certament, els factors anomenats anteriorment fan referència a la part del professorat del centre, però també hem esbrinat alguns factors pel que fa a l'alumnat, i que en aquest cas, contra allò que hauríem pensat, no estaven en contra de treballar l'oralitat a les aules. Així doncs, l'alumnat d'aquest curs, 3r d'ESO, es mostrava totalment motivat i amb ganes de treballar l'oralitat, ja que com ells deien eren unes activitats que gairebé mai es portaven a terme a les aules d'aquest centre. Per tant, considerem que s'hauria d'emprar aquest interès i motivació de l'alumnat per fer activitats diferents per tal de treballar

l'oralitat a totes les assignatures. A més, un altre factor important és que la majoria de l'alumnat té el valencià com a L1 i com a conseqüència tots saben parlar un valencià col·loquial, per tant parlar un estàndard a classe no seria gens complicat i l'aprenentatge seria molt més ràpid que si l'alumnat tingués el valencià com a L2.

Així doncs, hem comprovat que aquesta situació és reversible i que amb una mica de formació i d'interés per part del professorat, l'alumnat respondria molt positivament.

D'altra banda, observarem si les tres hipòtesis plantejades al començament d'aquest treball s'han complert o si pel contrari han estat refutades. Així, en primer lloc, la hipòtesi que feia referència a si el professorat no avaluava l'oralitat perquè creia que no era important, i era més còmode no fer-ho. Podem observar que efectivament el professorat no avaluava l'oralitat ni de manera directa, ni de manera indirecta, però el motiu era diferent, ja que pensaven que el llenguatge oral no era important, i per tant no era pel motiu de la comoditat. Per tant, arribats a aquest punt hauríem de ser conscients de la importància de la tasca de fer visible l'oralitat i tots els seus avantatges per a l'aprenentatge de l'alumnat.

En segon lloc, la hipòtesi referida a si l'alumnat no li agradava treballar l'oralitat a la classe de Valencià: Llengua i Literatura està totalment refutada, ja que com he dit anteriorment l'alumnat es va mostrar molt interessat i motivat per fer activitats noves sobre l'oralitat. Per exemple, en aquest cas va ser un debat on es van mostrar molt participatius. Pensem però, que en qualsevol altra activitat on l'alumnat poguera expressar-se i fer activitats més dinàmiques que les que fan normalment, ja se sentirien motivats.

En tercer lloc, l'última hipòtesi a contrastar va ser si no es treballava l'oralitat a les assignatures que no eren la de Valencià: Llengua i Literatura, en aquest cas aquesta hipòtesi està confirmada, però hauríem de matisar-la, ja que en la resta d'assignatures no es treballa l'oralitat de cap manera, a excepció de les llengües, és a dir de la matèria d'Anglès i de Castellà. En aquestes dues matèries l'oralitat es treballa d'una manera semblant a la de Valencià: Llengua i Literatura.

Així mateix, pel que fa les conclusions del treball, hem de destacar que amb el present treball hem aconseguit assimilar conceptes i obtenir

coneixements tant de caràcter teòric com pràctic. Així, hem pogut afirmar gràcies a les tècniques d'investigació de l'observació i les enquestes, que l'oralitat no es treballa al 3r d'ESO del centre analitzat, l'IES José Segrelles.

Comptat i debatut, cal tenir més en compte l'opinió de l'alumnat, i com ja he dit aprofitar allò que els puga motivar més i d'aquesta manera treballar d'una manera més dinàmica. Per tant, hem de prendre consciència de la importància de l'oralitat per a l'alumnat, i per tant el futur professorat preparar-se amb noves metodologies per a treballar l'oralitat, i així, d'integrar-les no sols en l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura, sinó d'una manera transversal en totes les matèries, ja que com diu Paulo Freire "L'única forma d'ensenyar és aprenent".

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Aguilar, E. (2006-2007) Enseñando lengua oral en la adolescència. *Educació i cultura*, 19, 69-81.
- Canale, M. (1983) *De la competència comunicativa a la pedagogia comunicativa del llenguatge*. Madrid: Edelsa.
- Cassany, D., LUNA, M. i SANZ, G. (1994) *Enseñar lengua*. Barcelona: Graó.
- De Pietro, J.-F i WHITHNER, M. (1996) Oral et écrit dans les représentations des enseignants et dans les pratiques quotidiennes de la classe de français. *Tranel*, 25, 29-49.
- Dolz, J. - Schneuwly, B. (2006) *Per a un ensenyament de l'oral*. València/Barcelona: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i Publicacions l'Abadia de Montserrat.
- Escobar, C. (2009) «Por què no te callas? » o avaluar, ensenyar i aprendre. La comunicació oral a l'educació secundària. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 47, .99-111.
- Hymes, D. (1972) *On communicative competence*. Londres. Penguin Books.
- Mallart, J. (1996) Avaluació de l'expressió oral: aspectes i criteris. *Escola catalana*, 333.
- Ong, W. (1987), *Oralidad y Escritura. Tecnologías de la palabra*. Mèxic: Fondo de cultura econòmica.
- Palou, J. i BOSCH, C. (coords) (2005) *La llengua oral a l'escola: 10 experiències didàctiques*. Barcelona: Graó.
- Rodríguez, M. E. (1995) "Hablar" en la escuela: ¿Para què?... ¿Como?. *Lectura y Vida*, 3, 3 -11.

- Rodríguez, M. E. (2006) Consideraciones sobre el discurso oral en el aula.
Revista de la Universidad Distrial Francisco José de Caldas, 1, 59-70.
- Trigo, J. M. (1998) Desarrollo de la oralidad en la educación secundaria.
Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado, 31, 35-53.
- Vilà, M. (1996) Reflexions sobre els objectius de llengua oral en l'ensenyament.
Escola catalana,333.
- Vilà, M. i Castellà, J. M. (2014) *10 idees clau: Ensenyar la competència oral a classe*. Barcelona: Graó.
- Vilà, M. (coord), (2005) *El discurso oral formal*. Barcelona: Graó.
- Woods, D (1996) *Teacher Cognition in Language Teaching*. Cambridge:
Cambridge. University Press.

Webgrafia

El professorat jove de l'ensenyament públic s'ha reduït gairebé a la meitat en 8 anys: <http://actuali.cat/el-professorat-jove-de-lensenyament-public-sha-reduit-gairebe-a-la-meitat-en-8-anys/>

8. ANNEXOS

8.1 Annex 1: enquesta alumnat

ENQUESTA: EL VALENCIÀ ORAL A L'AULA

En primer lloc necessite saber de tu unes dades bàsiques, ja que l'enquesta serà anònima.

- 3r ESO   A   B   C

- Gènere
  - Masculí
  - Femení

A continuació, tria 1 opció de les diferents que et proposem.

1. Creus que el teu valencià oral és d'un nivell:

- Superior
- Mitjà
- Elemental
- Nul

2. Prefereixes que els exàmens foren:

- Orals.
- Escrits.
- Part oral i part escrita.

3. Quina importància li dones a l'oralitat en la matèria de valencià:

- 100%
- 75%
- 50%
- 25%
- Cap

4. Creus que en aquest institut s'avalua l'oralitat a la matèria de valencià:

- Sí.
- No

- Perquè?

-----

5. Quina d'aquestes activitats has realitzat alguna vegada a la classe de valencià?
(Tria totes les que has fet).

- El debat
- L'exposició oral
- Entrevistes
- La lectura en veu alta
- Jocs de rol
- Dramatitzacions

6. Amb quina freqüència t'agradaria fer més activitats com les anomenades a la pregunta 5 a la teua classe de valencià:

- Una vegada a l'any.
- Una vegada al mes.
- Una vegada per setmana.
- Mai

7. Penses que a les matèries que no són la de valencià té alguna importància l'oralitat? Si la resposta és SÍ, escriu en quines matèries.

- SÍ. En -----

- No

8. Escriu alguna observació sobre com millorar l'oralitat a l'aula de valencià, també pots proposar alguna activitat relacionada amb l'oral que t'agradaria fer:

8.2 Annex 2: enquesta professorat

ENQUESTA: EL VALENCIÀ ORAL A L'AULA

En primer lloc necessite saber de tu unes dades bàsiques, ja que l'enquesta serà anònima.

- Quina assignatura o assignatures imparteixes a 3r?

- Edat

- 25-30
- 30 – 35
- 35 – 45
- > 45

A continuació, tria 1 opció de les diferents que et proposem.

9. Creus que el teu valencià oral és d'un nivell:

- Superior
- Mitjà
- Elemental
- Nul

10. Prefereixes que els teus exàmens siguin:

- Orals.
- Escrits.
- Part oral i part escrita.

11. Quina importància li dones a l'oralitat en la teua matèria:

- 100%
- 75%

- 50%
- 25%
- Cap

12. T'agradaria que l'oralitat tinguera més importància a la nota de la teua matèria?

- Sí
- No

• Perquè?

-----

13. Utilitzes alguna d'aquestes activitats a les teues classes perquè les realitze l'alumnat?

- Debat
- Exposició oral
- Entrevistes
- La lectura en veu alta
- Jocs de rol
- Dramatitzacions
- Cap

14. Si no utilitzes cap tècnica on es treballa l'oralitat és per què?

- No em són útils
- No tinc temps per a poder emprar-les
- No s'adeqüen a la meua matèria
- NSNC

15. Si utilitzes les exposicions orals, de quina manera de les que seguidament et mostre fas que l'alumnat les realitze? (En cas contrari no cal respondre)

- En grup
- Individualment
- Per parelles

• Quin material poden utilitzar?

- Cap, han de memoritzar la informació
- Tenen suport visual, ja siga power point, prezi, etc.
- Poden portar una mena de guió d'allò que van a dir
- Altres:

8.3 Annex 3 :Resultats de les enquestes

8.3.1 Resultats professorat

Edat	
30-35	1
35-45	6
>45	10

Nivell valencià	
Superior	8
	8
Elemental	1
Nul	0

Nivell valencià <45	
Superior	4
Mitjà	5
Elemental	1
Nul	0

Nivell valencià >45	
Superior	4
Mitjà	3
Elemental	0
Nul	0

Preferència exàmens	
Oral	0
Escrit	11
Escrit i oral	6

Preferència exàmens <45	
Oral	0
Escrit	4
Escrit i oral	3

Preferència exàmens >45	
Oral	0
Escrit	7
Escrit i oral	3

Importància oralitat	
100%	0
75%	4
50%	7
25%	5
0%	1

Importància oralitat <45	
100%	0
75%	1
50%	4
25%	2
0%	0

Importància oralitat >45	
100%	0
75%	3
50%	3
25%	3
0%	1

Més importància en nota	
Si	7
No	10

Més importància en nota <45	
Si	3
No	4

Més importància en nota >45	
Si	4
No	6

Activitats utilitzades	
Debat	11
Exposició	13
Entrevistes	1
Lectura en veu alta	9
Jocs de rol	1
Dramatitzacions	6
Cap	2

Activitats utilitzades <45	
Debat	5
Exposició	7
Entrevistes	0
Lectura en veu alta	4
Jocs de rol	1
Dramatitzacions	4
Cap	0

Activitats utilitzades >45	
Debat	6
Exposició	6
Entrevistes	1
Lectura en veu alta	5
Jocs de rol	0
Dramatitzacions	2
Cap	2

Motius no utilització	
No útils	12
No hi ha temps	1
Falta adequació	2
NS/NC	2

Exposicions orals	
En grup	11
Individualment	9
Per parelles	6

Material utilitzat	
Cap	1
Suport visual	12
Guió	10
Altres	2

8.3.2 Resultats alumnat

Alumnat	
Xics	30
Xiques	32

Nivell valencià	
Superior	3
Mitjà	56
Elemental	2
Nul	0
NS/NC	1

Nivell valencià xiques	
Superior	2
Mitjà	28
Elemental	2
Nul	0
NS/NC	0

Nivell valencià xics	
Superior	1
Mitjà	28
Elemental	0
Nul	0
NS/NC	1

Preferència exàmens	
Oral	10
Escrit	27
Escrit i oral	25

Preferència exàmens xiques	
Oral	3
Escrit	17
Escrit i oral	12

Preferència exàmens xics	
Oral	7
Escrit	10
Escrit i oral	13

Importància oralitat	
100%	7
75%	21
50%	23
25%	11
0%	0

Importància oralitat xiques	
100%	6
75%	9
50%	13
25%	4
0%	0

Importància oralitat xics	
100%	1
75%	12
50%	10
25%	7
0%	0

Avaluació oralitat valencià?	
Si	23
No	39

Avaluació oralitat valencià? (xiques)	
Si	11
No	21

Avaluació oralitat valencià? (xics)	
Si	12
No	18

Activitats utilitzades	
Debat	52
Exposició	13
Entrevistes	23
Lectura en veu alta	60
Jocs de rol	0
Dramatitzacions	6

Activitats utilitzades xiques	
Debat	25
Exposició	7
Entrevistes	9
Lectura en veu alta	31
Jocs de rol	0
Dramatitzacions	2

Activitats utilitzades xics	
Debat	27
Exposició	6
Entrevistes	14
Lectura en veu alta	29
Jocs de rol	0
Dramatitzacions	4

Preferència freqüència	
Anual	5
Mensual	32
Setmanal	24
Mai	1

Preferència freqüència xiques	
Anual	2
Mensual	19
Setmanal	10
Mai	1

Preferència freqüència xics	
Anual	3
Mensual	13
Setmanal	14
Mai	0

Imp. Oralitat altres matèries	
Si	54
No	8

Imp. Oralitat altres matèries (xiques)	
Si	30
No	2

Imp. Oralitat altres matèries (xics)	
Si	24
No	6